

OBČINA RADLJE OB DRAVI
Mariborska cesta 7, 2360 Radlje ob Dravi

Številka: 040-0001/2024-09 in 040-0006/2024-09

Datum: 3. 3. 2025

ZADEVA: NAJAVA USKLADITVE OBČINSKIH AKTOV Z ZAKONODAJO

Občina Radlje ob Dravi daje v javno obravnavo naslednje akte, ki jih je potrebno uskladiti z veljavno zakonodajo:

1. PREDLOG ODLOKA O DOLOČITVI VOLILNIH ENOT ZA VOLITVE ČLANOV V OBČINSKI SVET OBČINE RADLJE OB DRAVI

Prva obravnava predloga odloka bo predvidoma 7. 4. 2025.

Vsa zainteresirana javnost, organi in posamezniki lahko podajo dopolnitve ali predloge sprememb. Podajo se lahko pisno na naslov: Občina Radlje ob Dravi, Mariborska cesta 7, 2360 Radlje ob Dravi ali posredujejo na elektronski naslov: obcina.radlje@radlje.si

Ocena stanja:

Občina Radlje ob Dravi ima veljavni Odlok o določitvi volilnih enot članov v Občinski svet objavljen v Medobčinskem uradnem vestniku št. 17/2002.

Razlogi za sprejem:

S strani Ministrstva za javno upravo smo prejeli Obvestilo glede nespoštovanja načela enakosti volilne pravice pri določanju volilnih enot za volitve v občinski svet, št. 037-1/2024-3130-29, s katerim nalagajo Občini uskladitev odloka z 20. členom Zakona o lokalnih volitvah (ZLV) ter Ustavo Republike Slovenije, ki v 43. členu ureja načelo enake in splošne volilne pravice.

Ministrstvo za javno upravo je izvedlo analizo glede spoštovanja načela splošne in enake volilne pravice pri določitvi volilnih enot za volitve članov občinskega sveta, na podlagi katere je v nekaterih občinah, ugotovilo, da so odstopanja od temeljne zahteve, ki izhaja iz načela enakosti volilne pravice in izrecne zahteve prvega odstavka 20. člena Zakona o lokalnih volitvah (v nadaljevanju: ZLV) bistvene in pomenijo kršitev tako 20. člena ZLV kot poseg v enakost volilne pravice.

Telefon H.C.: (02) 8879 630, fax: (02) 88 79 640, obcina.radlje@radlje.si, ID za DDV: SI12310727, matična št.: 5881811, TRR: 01301-0100010958
www.obcina-radlje.si

Slovenska mreža
starosti prijaznih
mest in občin

Ustava Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustava) v 43. členu ureja načelo enake in splošne volilne pravice. Enakost volilne pravice pomeni enako vrednost glasu vsakega volivca, zaradi česar se pri oblikovanju volilnih enot upošteva načelo, da se en član predstavniškega telesa voli na približno enako število prebivalcev oziroma volilnih upravičencev. ZLV v 20. členu določa, da se volilne enote oblikujejo tako, da se en član občinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev. Občinski svet sprejme odlok s katerim določi volilne enote za volitve članov v predstavniških in individualno voljenih organih lokalnih skupnosti, odlok pa mora biti skladen tako s tretjim odstavkom 153. člena Ustave kot tudi z določbami ZLV.

Kodeks dobre prakse v volilnih zadevah določa, da je največji odmik od matematične enakosti odvisen od individualne situacije, vendar lahko ta le redko preseže 10% in nikoli 15%, razen v izjemnih primerih. Ustavno sodišče je že presojalo skladnost odlokov o določitvi volilnih enot za volitve članov v predstavniških organih lokalne skupnosti, pri čemer je v zadevi U-I-319/98 ugotovilo neustavnost odloka, ki je določal odstopanje 33,3% navzgor in 26% navzdol od matematične enakosti v občini, v odločbi U-I-326/02 pa je Ustavno sodišče ugotovilo neustavnost odloka pri razmerju 1,55 : 1 med velikostjo najmanjše in največje volilne enote oz. odmik od matematične enakosti 28,66 % navzgor in 16,89 % navzdol.

Na podlagi veljavnega odloka o določitvi volilnih enot je Občina Radlje ob Dravi za potrebe volitev članov občinskega sveta razdeljena v dve volilni enoti, pri čemer se v prvi volilni enoti voli 11 in v drugi volilni enoti 5 članov občinskega sveta. Iz podatkov, pridobljenih s spletne strani Ministrstva za notranje zadeve je razvidno, da je število volilnih upravičencev v prvi volilni enoti 3.673 in v drugi volilni enoti 1.275. Na podlagi omenjenih podatkov znaša idealno število volivcev na posameznega člana občinskega sveta 309 kar pomeni, da je delež odstopanja od matematične enakosti v drugi volilni enoti 17 % navzdol.

Predlogi rešitev:

Občina si je s strani Geodetske uprave pridobila podatke o volilnih upravičencih na območju Občine, ki so podlaga za oblikovanje volilnih enot, na način, da se en član občinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev.

Strokovne službe smo proučile naslednje predloge ureditve:

- 1. Ohranitev 2 volilnih enot, pri čemer se spremeni število članov občinskega sveta v posamezni volilni enoti**
ALI
- 2. Ohranitev 2 volilnih enot, brez spremembe števila članov občinskega sveta v posamezni volilni enoti, s spremembo naselij oz. območja posamezne volilne enote.**

Strokovne službe občinske uprave po preučitvi zakonodaje in načela enakosti volilne pravice predlagamo, da ostaneta dve volilni enoti tako kot do sedaj, v prvi volilni enoti se voli 11 občinskih svetnikov, v drugi volilni enoti pa 5 občinskih svetnikov.

Spoštovanja načela splošne in enake volilne pravice pri določitvi volilnih enot za volitve članov občinskega sveta na način znižanja števila občinskih svetnikov ne bi bilo skladno z 22. členom Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17, 93/20 – odl. US in 102/24), v skladu s katerim se volilne enote za proporcionalne volitve oblikujejo v skladu z 20. členom ZLV in tako, da se v vsaki volilni enoti voli najmanj pet članov občinskega sveta.

Zaradi zgoraj navedenega strokovne službe predlagajo ohranitev dveh volilnih enot, brez spremembe števila članov občinskega sveta v posamezni volilni enoti, s spremembo naselij oz. območja posamezne volilne enote.

Razlogi, zakaj bi bilo to najbolj smiselno, vključujejo:

Spoštovanje načela enakosti volilnih pravic: Na podlagi analize, izvedene s strani Ministrstva za javno upravo, je bilo ugotovljeno, da obstoječa ureditev volilnih enot v Občini Radlje ob Dravi povzroča odstopanja od matematične enakosti volilnih pravic, zlasti v drugi volilni enoti. To pomeni, da imajo volivci v drugi volilni enoti večji odstotek volilnega vpliva, kot tisti v prvi enoti. Povečanje števila volilnih upravičencev v drugi volilni enoti bi pripomoglo k boljši porazdelitvi svetniških mest, glede na število volivcev v posameznih volilnih enotah, kar bi zmanjšalo ta odstopanja in prispevalo k večji enakosti.

Izogibanje povečanju števila občinskih svetnikov: Povečanje števila svetnikov bi lahko še dodatno poslabšalo problem neenakosti v porazdelitvi volilnih enot. Če bi se povečalo število svetnikov, bi bilo še težje doseči uravnoteženost med volilnimi enotami, kar bi povečalo odstopanja od načela enakosti volilne pravice.

Odprava kršitev 20. člena Zakona o lokalnih volitvah (ZLV): Kot navaja Ministrstvo za javno upravo, so odstopanja, ugotovljena v Občini Radlje ob Dravi, pomembna in pomenijo kršitev 20. člena ZLV. Ohranjanje trenutnih volilnih enot in povečanje števila volilnih upravičencev v VE2, s spremembo naselij oz. območja VE2, omogoča prilagoditev tega, kar je v skladu z zakonskimi zahtevami, brez potrebe po večjih spremembah, ki bi lahko povzročile še dodatne težave v zvezi z enakostjo volilnih pravic.

Enostavnejša implementacija sprememb: Sprememba območja VE2 predstavlja manj zapleteno in bolj enostavno rešitev za občinske volitve. Ta pristop omogoča lažje prilagoditve in boljše izpolnjevanje zakonskih zahtev, brez potrebnih večjih sprememb v organizaciji volilnega sistema ali v občinskih upravnih procesih.

Skupaj gledano, povečanje števila volilnih upravičencev v VE bi bilo najbolj smiselno, ker bi omogočilo boljšo enakost volilnih pravic, ohranilo stabilnost obstoječega volilnega sistema in zmanjšalo tveganje za dodatna odstopanja, ki bi lahko nastala pri spremembah števila svetnikov.

Posledično je potrebno zaradi zgoraj navedenih sprememb predhodno uskladiti tudi Statut Občine Radlje ob Dravi.

Telefon H.C.: (02) 8879 630, fax: (02) 88 79 640, obcina.radlje@radlje.si, ID za DDV: SI12310727, matična št.: 5881811, TRR: 01301-0100010958
www.obcina-radlje.si

Slovenska mreža
starosti prijaznih
mest in občin

2. USKLADITEV OBČINSKIH PREDPISOV Z NOVELO ZAKONA O LOKALNIH VOLITVAH (ZLV-K)

Prva obravnava predlogov spodaj navedenih aktov bo predvidoma 7. 4. 2025.

Državni zbor Republike Slovenije je sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah (v nadaljevanju: ZLV-K). ZLV-K v 30. členu določa, da morajo občine uskladiti splošne akte s spremenjenim zakonom v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi. ZLV-K sicer v pretežni meri spreminja in dopolnjuje Zakon o lokalnih volitvah (ZLV)¹, z nekaj določbami pa posega tudi v Zakon o lokalni samoupravi (ZLS)². Zaradi sprememb na podlagi ZLV-K, morajo občine uskladiti poslovnik občinskega sveta in odlok, ki ureja volilne enote, v kolikor pa katero od navedenih vsebin ureja tudi statut, pa bo treba najprej poseči vanj.

Poslovnik občinskega sveta

- Ugotovitev izida volitev (29. člen ZLV-K)

Zaradi enotne ureditve volilnega spora zakon posega v 15.b člen ZLS, pri čemer se zaradi sistematičnosti zakonske ureditve ne spreminja samo besedilo omenjenega člena, temveč se materija, ki jo člen ureja, bodisi umešča v ZLV (30. in 38. člen ZLV) bodisi ureja v spremenjenih 15.b, 37.a, 41. in 42. členu in v novem 15.c in 15.č členu.

Terminološko 5. člen ZLV-K spreminja še 30. člen ZLV. Ta sprememba se nanaša na način ugotavljanja mandatov novoizvoljenega občinskega sveta. Občinski svet po novem ne potrjuje več mandatov novoizvoljenih članov občinskih svetov, ampak to stori občinska volilna komisija, ko objavi akt o izidu volitev (16. člen ZLV-K, ki posega v 90. člen zakona). Občinski svet se na konstitutivni seji z izvolitvijo članov zgolj seznani.

- Sklic konstitutivne seje občinskega sveta (29. člen ZLV-K)

Zakon z novim 15.c členom določa rok za sklic konstitutivne seje občinskega sveta. Doslej je urejanje te vsebine zakon prepuščal občinskim poslovnikom. Prva seja občinskega sveta se opravi najpozneje v 14 dneh po objavi akta o izidu volitev iz 90. člena ZLV.

Ker izvedbo konstitutivne seje določa zakon, te določbe načeloma ni treba prepisovati v poslovnik občinskega sveta, je pa treba črtati določbe poslovnika, ki bi bile v nasprotju z navedeno določbo zakona.

Odlok o določitvi volilnih enot in številu članov sveta krajevnih skupnosti

- Meje ožjih delov občin niso nujno meje volilnih enot (3. člen ZLV-K)

ZLV je v 20. členu doslej določal, da so meje krajevnih skupnosti hkrati tudi meje volilnih enot, zato je v praksi prihajalo do številnih zagat pri zagotavljanju enakosti

Telefon H.C.: (02) 8879 630, fax: (02) 88 79 640, obcina.radlje@radlje.si, ID za DDV: SI12310727, matična št.: 5881811, TRR: 01301-0100010958
www.obcina-radlje.si

Slovenska mreža
starosti prijaznih
mest in občin

volilne pravice. Prvi odstavek istega člena namreč določa, da se en član občinskega sveta voli na enako število prebivalcev. S spremembo drugega in s črtanjem tretjega odstavka se z novelo ZLV-K odpravlja nedeljivost ožjih delov občine pri oblikovanju volilnih enot.

- Svete ožjih delov se voli v eni volilni enoti (27. člen ZLV-K)

Spremenjen 109. člen zapoveduje, da se sveti ožjih delov občin volijo v eni volilni enoti. Doslej je zakon urejanje te vsebine prepuščal občinskim odlokom. Z drobitvijo ožjih delov občin na nepregledno število volilnih enot po načelu 'vsako naselje svoja volilna enota' je kršeno načelo enakosti volilne pravice, saj se en član sveta ne voli na približno enako število prebivalcev. Hkrati pa je številčnost oziroma drobljenje ožjih delov na volilne enote za občinske volilne organe, za predlagatelje in kandidate pomenila nepremostljive ovire in povzročala napake, v mnogih primerih pa onemogočala izvolitev popolne sestave svetov.

- Poenotenje delovanja nepopolnih svetov ožjih delov občin (28. člen ZLV-K)

Drugi odstavek veljavnega 110. člena ZLV določa, da se nadomestne volitve v svete krajevnih in vaških skupnosti v mestnih občinah opravijo šele, ko preneha mandat najmanj tretjini članom sveta. S spremembo se enaka ureditev določi tudi za četrtne skupnosti. Imenovanje občinske volilne komisije

- Izobrazba predsednika in namestnika (6. člen ZLV-K)

Zakon podrobneje kot doslej določa izobrazbo za predsednika in namestnika občinske volilne komisije. Ta dva se imenujeta izmed drugih oseb, ki imajo v Republiki Sloveniji pridobljeno najmanj pravno izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve in druge stopnje oziroma pravno izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje, in je v skladu z ZSOK uvrščena na 8. raven. To pomeni, da bosta predsednik občinske volilne komisije in njegov namestnik imenovana izmed oseb, ki imajo pravni magisterij (in predhodno še diplomu s pravnega področja), pridobljen po magistrskem študijskem ali enovitem magistrskem študijskem programu (pridobljenem po letu 2004 v skladu z Zakonom o visokem šolstvu), specializacijo po visokošolski strokovni izobrazbi (pridobljeni v skladu z Zakonom o visokem šolstvu, vendar najdlje do izteka študijskega leta 2015/16), univerzitetno izobrazbo (pridobljeno po Zakonom o visokem šolstvu od leta 1994 do izteka študijskega leta 2015/16) ali diplomu o visokošolskem izobraževanju. Druga dopolnitev omogoča občinskemu svetu, da za predsednika in namestnika občinske volilne komisije imenuje osebe, ki nimajo stalnega prebivališča v občini, saj se je v manjših občinah dogajalo, da oseb z zahtevano izobrazbo ni bilo na voljo.

- Pluralna sestava volilnih organov (6. in 7. člen ZLV-K)

Člena zapovedujeta imenovanje članov volilne komisije in volilnih odborov tako, da se zagotovi politično oziroma interesno pluralna sestava volilnih organov. Pluralna sestava volilnih organov zagotavlja neposredni medsebojni nadzor nad zakonitostjo izvajanja volilnih opravil. Zaradi različnih razlag 34. člena ZVDZ, ki se je

Telefon H.C.: (02) 8879 630, fax: (02) 88 79 640, obcina.radlje@radlje.si, ID za DDV: SI12310727, matična št.: 5881811, TRR: 01301-0100010958
www.obcina-radlje.si

Slovenska mreža
starosti prijaznih
mest in občin

doslej uporabljal tudi pri imenovanju volilnih organov za lokalne volitve, se z dopolnitvijo 35. člena ZLV nedvoumno določa pluralna sestava volilnih organov. Idealna pluralna sestava pomeni, da vsakega od članov in namestnikov predlaga drug predlagatelj.

- Nezdružljivost tajnika občinske volilne komisije (9. člen ZLV-K)

Tajnik volilne komisije ni član komisije, za njene člane je zakon že doslej urejal nezdružljivost. Je pa delo tajnika tesno povezano z delom volilnega organa. Z dopolnitvijo 39. člena ZLV zakonodajalec nedvoumno določa, da tajnik občinske volilne komisije ne more biti kandidat ali predstavnik oziroma zaupnik kandidata ali liste kandidatov.

- Akt o izidu volitev (16. člen ZLV-K)

Že pri poslovniku občinskega sveta (ugotovitev izida volitev) smo opozorili, da prihaja do pomembne spremembe pri ugotovitvi izida glasovanja. Spremenjen 90. člen zakona sedanje 'poročilo o izidu volitev v občini' spreminja v 'akt o izidu volitev v občini'. Ne gre samo za terminološko spremembo, saj po novem izid glasovanja ugotovi občinska volilna komisija, medtem ko občinski svet ne odloča več o morebitnih pritožbah niti ne potrjuje mandatorov izvoljenih članov občinskega sveta.

Statut občine

Tudi Statut Občine je potrebno uskladiti z določbami ZLV-K, in sicer s 16. in 29. členom.

Skrajni rok za usklajitev splošnih aktov s spremenjenim zakonom je šest mesecev po njegovi uveljavitvi, to je 18. 6. 2025 (šest mesecev + 15 dni po objavi).

Telefon H.C.: (02) 8879 630, fax: (02) 88 79 640, obcina.radlje@radlje.si, ID za DDV: SI12310727, matična št.: 5881811, TRR: 01301-0100010958
www.obcina-radlje.si

Slovenska mreža
starosti prijaznih
mest in občin

